

PIENAS / MILK

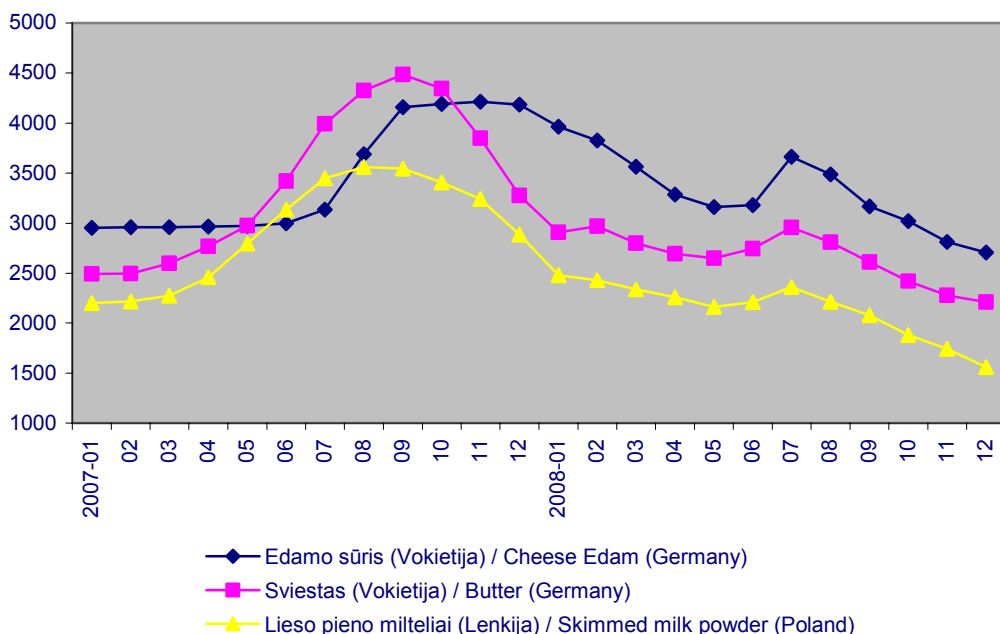
Deivė MIKELIONYTĖ

LAEI Produktų rinkotyros skyriaus tyrėja, devam@laei.lt

Ovidija EIČAITĖ

LAEI Produktų rinkotyros skyriaus jaunesnioji mokslo darbuotoja, ovidija@laei.lt

2008 metai buvo nepalankūs pasaulio pieno ir jo produktų gamintojams. Po 2007 metais pakilusių kainų 2008-aisiais pieno produktai pigo, ir metų pabaigoje pagrindinių eksportuojamų produktų kainos buvo žemesnės nei 2007 metų pradžioje (1 pav.).

1 pav. Vidutinės pieno produktų įmonių kainos Vokietijoje ir Lenkijoje 2007 ir 2008 metais, eurai/t
Figure 1. Average producer price of dairy products in Germany and Poland in 2007 and 2008, EUR/t

Šaltinis: CLAL [interaktyvus], [žiūrėta 2009 m. kovo 3 d.]. Prieiga per internetą:

http://www.clal.it/en/index.php?type=section§ion=confronto_formaggi&check=1

Pasaulinės rinkos pokyčiai neigiamai atsiliepė ir Lietuvos pieno bei jo produktų gamintojams. Tik pieno produktų kainų mažėjimas Lietuvoje prasidėjo šiek tiek vėliau: eksporto kainų – 2008 metų pradžioje, o vidaus rinkos – kovo mėnesį. Supirkimo kainos pradėjo mažėti vasarį ir smuko daug daugiau nei pieno produktų kainos.

Vidaus rinka. 2008 metais primelžta 1955 tūkst. t pieno, iš jo 1376,1 tūkst. t, arba 70 proc., supirkta perdirbti (1 lentelė). Pieno gamyba 2008 metais, palyginti su 2007-aisiais, augo lėčiau nei jo supirkimas perdirbti: gamyba padidėjo 1 proc., o supirkimas – 2 proc. Taip lėtai pieno supirkimas neaugo per visą Lietuvos buvimo ES laikotarpį. Žemus supirkimo augimo tempus lėmė nuo 2008

metų vasario mėnesio pradėjusios mažėti pieno supirkimo kainos ir pesimistinės ateities prognozės. 2009 metais pieno gamybos ir supirkimo augimo tempai dėl žemų kainų taip pat neturėtų būti sparūs, o galbūt ir visai neaugti.

1 lentelė / Table 1

Pieno gamyba ir supirkimas 2007 ir 2008 metais, tūkst. t
Milk production and purchase in 2007 and 2008, thou t

Rodikliai / <i>Indicators</i>	2007	2008	2008, palyginti su compared to 2007, %
Primelžta pieno / <i>Milk produced</i>	1937	1955	101
Supirktas pieno: / <i>Milk purchased:</i>			
natūralaus / <i>natural</i>	1348,5	1376,1**	102
bazinio* / <i>basic*</i>	1628,2	1661,4	102

* 3,4% riebalų / *milk fat*, 3,0% baltymų / *protein*.

** 4,15% riebalų / *milk fat*, 3,28% baltymų / *protein*.

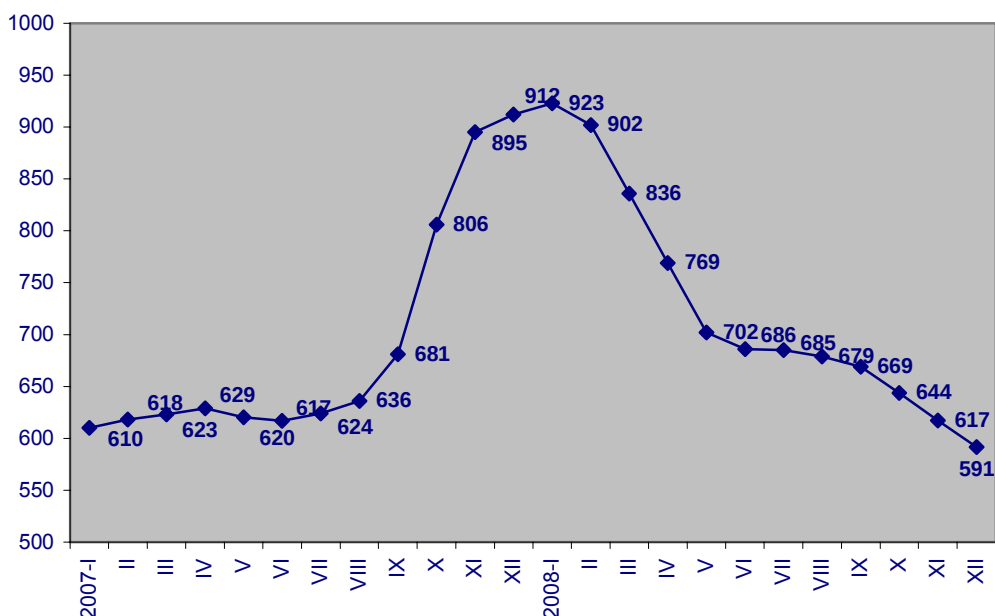
Šaltinis: Lietuvos ekonominė ir socialinė raida 2008 m. gruodis. Vilnius: Statistikos departamentas prie LRV, 2009.

Supirkto pieno kokybė 2008 metais, palyginti su 2007-aisiais, nesikeitė. ES veterinarinis reikalavimas atitinkantis pienas minėtais metais sudarė 96 proc. viso supirkto pieno.

Per devynis 2008–2009 kvotos metų mėnesius (nuo 2008 m. balandžio 1d. iki gruodžio 31 d.) buvo įvykdyta 68,5 proc. bendrosios nacionalinės pardavimo perdirbti pieno kvotos – tiek pat, kiek ir per devynis 2007–2008 kvotos metų mėnesius. Galima prognozuoti, kad 2008–2009 kvotos metais, kaip ir praėjusiaisiais, bus įvykdyta apie 80–85 proc. minėtos kvotos.

Per 2008 metus į Lietuvą importuota 193,6 tūkst. t žaliavinio pieno, 90 proc. – iš Latvijos, likęs – iš Estijos ir Lenkijos. Tai 34 proc. daugiau nei 2007-aisiais. 2008 metais nusistovėjo pagrindiniai žaliavinio pieno tiekėjai, ir per metus buvo įvežami maždaug tolygūs žaliavos kiekiai, šiek tiek priklausomi nuo sezono. 2009 metais importuojamo žaliavinio pieno kiekis greičiausiai pastebimai nesikeis, kadangi žaliavos stygiaus sumažėjusios paklausos sąlygomis perdirbėjai neįsijaučia, o esamų stambių pieno tiekėjų prarasti nenorės. Per 2008 metus eksportuota 3,7 tūkst. t žaliavinio pieno. Palyginti su 2007-aisiais, jo išvežta 40 proc. mažiau, be to, eksportas neturėjo pastovaus pobūdžio.

Kritusi pieno produktų paklausa ir sumažėjusios kainos nulėmė žaliavinio pieno supirkimo kainos mažėjimą nuo 2008 metų vasario (2 pav.). Vis dėlto vidutinė pieno supirkimo kaina Lietuvoje 2008 metais, palyginti su 2007-aisiais, buvo 3,8 proc. didesnė dėl palyginti neaukštų kainų per tris pirmuosius 2007 metų ketvirčius. Ji tradiciškai išliko mažiausia ES. Pieno supirkimo kainų augimo tempai Lietuvoje buvo panašūs į kaimyninių valstybių – Latvijos ir Lenkijos (2 lentelė). Estijoje ir ES-15 šalyse jie buvo pastebimai aukštesni. 2009 metų pradžioje vidutinė pieno supirkimo kaina Lietuvoje ir toliau mažėjo, tačiau antroje I pusmečio pusėje turėtų stabilizuotis. 2009 metais vidutinė kaina greičiausiai bus viena žemiausių per visą buvimo ES laikotarpį.

2 pav. Bazinių rodiklių pieno supirkimo kaina 2007 ir 2008 metais, Lt/t
Figure 2. Purchase price of milk (basic indicators) in 2007 and 2008, Lt/t

Šaltiniai: Žemės ūkio produkcijos supirkimas 200-04-01–2008-09-01. Vilnius: Statistikos departamentas prie LRV, LR žemės ūkio ministerija [interaktyvus], Naujienos [žiūrėta 2009 m. vasario 23 d.]. Prieiga per internetą: <http://www.zum.lt/lt/naujienos/pranesimai-spaudai/6705/>; <http://www.zum.lt/lt/naujienos/pranesimai-spaudai/6672/>; <http://www.zum.lt/lt/naujienos/pranesimai-spaudai/6738/>; Lietuvos Respublikos Seimas [interaktyvus], Teisės aktai [žiūrėta 2009 m. vasario 23 d.]. Prieiga per internetą: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=49992&p_query=&p_tr2=.

2008 metais, palyginti su 2007-aisiais, padidėjo beveik visų pieno produktų gamyba, išskyrus sviestą (sumažėjo 27 proc.) ir jogurtą (12 proc.). Daugiausia išaugo pieno konservų (35 proc.) ir sūrių (16 proc.) gamyba (3 lentelė). Dėl sumažėjusios paklausos išaugusi gamyba lėmė atsargų padidėjimą. 2008 metų pabaigoje, palyginti su tuo pačiu 2007-ųjų laikotarpiu, pieno konservų atsargos išaugo 38 proc., pieno miltelių – 47 proc., sūrio ir varškės – 16 proc., o sviesto atsargos, smulkus gamybai, sumažėjo 32 proc.

2007 metais sparčiai kilusios pieno produktų įmonių kainos, per 2008 metus pastebimai sumažėjo: vidutiniškai – 15 proc., užsienio rinkose parduotų gaminių – 22 proc., Lietuvos rinkoje – 5,5 proc. (3 pav.). Vis dėlto pieno produktų kainų lygis dar išliko aukštesnis nei 2007 metų pradžioje. 2008 metų gruodį, palyginti su 2007-ųjų sausiu, jos buvo vidutiniškai 16 proc. aukštesnės. Pieno supirkimo kaina per minėtą laikotarpį sumažėjo 3,3 proc.

2 lentelė / Table 2

Natūralaus pieno supirkimo kainos Lenkijoje, Baltijos ir ES-15 šalyse
2007 ir 2008 metais, Lt/t
Natural milk purchase price in Poland, Baltic States and EU-15 in 2007 and 2008, Lt/t

Šalis / Country	2007	2008	2008, palyginti su compared to 2007, %
Lenkija / Poland	950	977**	103
Lietuva / Lithuania	830	862	104
Latvija / Latvia	903	942	104
Estija / Estonia	927	1025	111
ES-15* / EU-15*	1111	1212	109

* 4,2% riebumo / milk fat, 3,3% baltymų / protein.

** Išankstiniai duomenys / Preliminary data.

Šaltiniai: Žemės ūkio produkcijos supirkimas 2008-01-01. Vilnius: Statistikos departamentas prie LRV, 2008; LR žemės ūkio ministerija [interaktyvus], Naujienos [žiūrėta 2009 m. vasario 23 d.]. Prieiga per internetą: <http://www.zum.lt/lt/naujienos/pranesimai-spaudai/6738/>; Eesti statistika [interaktyvus], [žiūrėta 2009 m. vasario 23 d.]. Prieiga per internetą: <http://pub.stat.ee/px-web.2001/temp/AG182007911535078.xls>; Główny Urząd Statystyczny [interaktyvus], [žiūrėta 2009 m. vasario 23 d.]. Prieiga per internetą: http://www.stat.gov.pl/gus/45_1335_ENG_HTML.htm; International Milk Price Reviews [interaktyvus], [žiūrėta 2009 m. vasario 23 d.]. Prieiga per internetą: <http://www.milkprices.nl/>; Latvijas statistika [interaktyvus], [žiūrėta 2009 m. vasario 23 d.]. Prieiga per internetą: <http://data.csb.gov.lv/temp/07-14a20079120515.xls>.

3 lentelė / Table 3

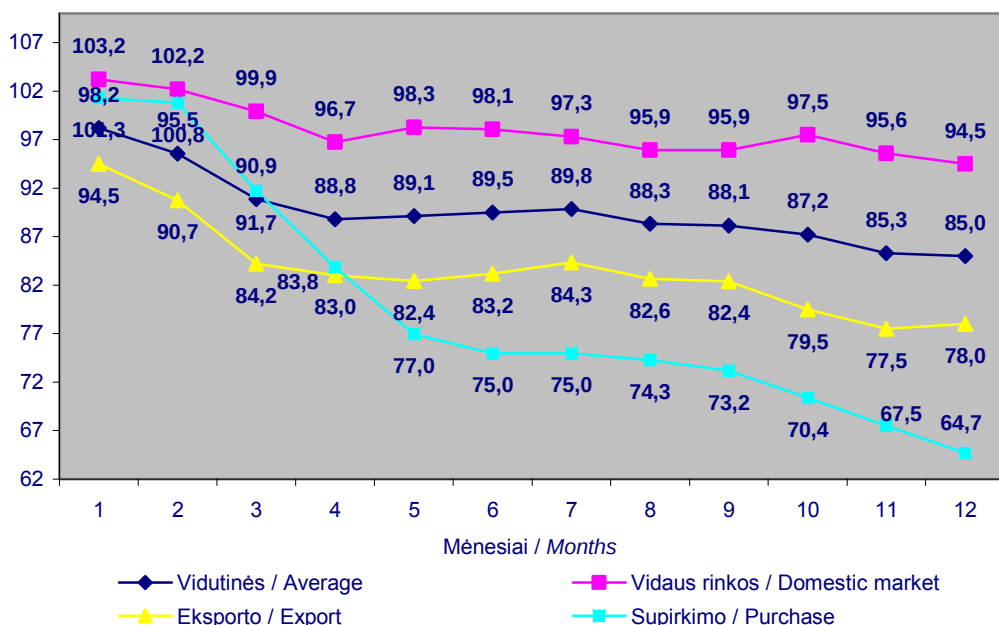
Pagrindinių pieno produktų gamyba* 2007 ir 2008 metais, tūkst. t
Production of main dairy products in 2007 and 2008, thou t*

Pieno produktai / Dairy products	2007	2008	2008, palyginti su compared to 2007, %
Geriamasis pienas / Drinking milk	97,8	105,0	107
Rūgpienis, kefyras / Curdled milk, kefir	35,3	35,9	102
Jogurtas / Yoghurt	17,3	15,3	88
Grietinė ir jos mišiniai / Sour cream	26,6	27,9	105
Varškė / Curd	21,5	23,3	108
Sviestas / Butter	12,3	9,0	73
Sūriai / Cheese	77,4	89,5	116
Valgomieji ledai** / Ice cream	24,3	25,1	103
Pieno konservai / Canned milk	22,0	29,8	135

* Pagrindinių pramonės įmonių duomenys / Data of major milk enterprises.

** Mln. l / Mill. l.

Šaltinis: Lietuvos ekonominė ir socialinė raida 2008 m. gruodis. Vilnius: Statistikos departamentas prie LRV, 2009.

3 pav. Pieno pramonės įmonių parduotos produkcijos ir pieno supirkimo kainų pokyčiai 2008 metais (2007-12 = 100 proc.)

Figure 3. Changes in producer prices of dairy products and milk purchase price in 2008 (December 2007 = 100%)

Šaltinis: Informacija apie gamintojų parduotos pramonės produkcijos kainų pokyčius 2007 metais. Vilnius: Statistikos departamentas prie LRV, 2007.

Vidaus rinkoje 2008 metais, palyginti su 2007-aisiais, sumažėjo visų pieno produktų įmonių kainos. 2008 metų gruodį, palyginti su tuo pačiu 2007-ųjų mėnesiu, mažiausiai nukrito varškės sūrių kainos – 5 proc., labiausiai atpigo natūralaus riebumo pienas – 16 proc. (4 lentelė).

2007 metų pabaigoje, pastebimai išaugus pieno produktų įmonių kainoms, sumažėjo lietuviškų pieno produktų pardavimas vietinėje rinkoje. 2008 metais, kainoms sumažėjus, daugelio produktų pardavimas vėl padidėjo 4–10 proc.

Tikėtina, kad pasaulinės krizės sąlygomis pieno produktų kainos stabilizuosis tik 2009 metų II pusėje arba 2010 metais. Tačiau Lietuvos pieno perdirbėjai galėtų padidinti savo produkcijos kainas, parduodami ją pelningesnėse rinkose ir realizuodami daugiau aukštos pridėtinės vertės produktų.

Lietuviškų pieno produktų įmonių kainos, palyginti su kitų ES šalių, yra vienos aukštesnių. 2008 metų gruodį pagrindinių eksportuotų pieno produktų kainos tarp kaimyninių ES šalių ir Vokietijos buvo aukščiausios arba antroje vietoje (5 lentelė).

4 lentelė / Table 4

Vidaus rinkoje parduotų pieno produktų įmonių kainos 2007 ir 2008 metų gruodžio mėnesį, Lt/t
Producer prices of dairy products sold in domestic market in December 2007 and 2008, Lt/t

Pieno produktai <i>Products</i>	2007	2008	2008, palyginti su <i>compared to</i> 2007 %
Natūralus pienas, ne mažesnio kaip 3,5 proc. riebumo, 1 l pakuotėse / <i>Natural milk, ≥ 3,5% milk fat, 1 l pack</i>	2000	1670	84
Pasterizuotas 2,5 proc. riebumo pienas, 1 l pakuotėse <i>Pasteurised milk, 2,5% milk fat, 1 l pack</i>	1544	1427	92
Grietinė, 30 proc. riebumo, 450 g indeliuose <i>Sour cream, 30 % milk fat</i>	5940	5300	89
Jogurtas su priedais, 350–360 g indeliuose <i>Yoghurt with additives, 350–360 g packs</i>	6110	5710	93
Liesa varškė, išfasuota po 200 g <i>Low fat curd, 200 g packs</i>	7220	6340	88
Varškės sūris, 22 proc. riebumo <i>Cottage cheese, 22% milk fat</i>	12910	12210	95
Sviestas, 82 proc. riebumo, išfasuotas po 200 g <i>Butter, 82 % milk fat, 200 g pack</i>	13730	12580	92
„Tilsit“ sūris, išfasuotas / <i>Cheese Tilsit, packed</i>	15280	13630	89
Kietieji ilgai nokstantys sūriai, išfasuoti <i>Hard long rippled cheese, packed</i>	24480	21560	88

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

5 lentelė / Table 5

Kai kurių pieno produktų įmonių kainos Baltijos valstybėse, Lenkijoje ir Vokietijoje
2008 metų gruodžio mėnesį, Lt/t
*Producer prices of selected dairy products in the Baltic states, Poland and Germany
in December 2008, Lt/t*

Pieno produktai <i>Products</i>	Lietuva <i>Lithuania</i>	Latvija <i>Latvia</i>	Estija <i>Estonia</i>	Lenkija <i>Poland</i>	Vokietija <i>Germany</i>
Sviestas, 82 proc. riebumo <i>Butter, 82% milk fat</i>	9420	9400	8843	7788	7610
Lieso pieno milteliai <i>Skimmed milk powder</i>	7549	11318	6575	5467	5870
„Tilsit“ sūris <i>Cheese Tilsit</i>	12775	12373	13605*	9370*	10700

* Edamo sūris / *Cheese Edam*.

Šaltiniai: Gaminių gamyba 2009-01-01. Vilnius: Statistikos departamentas prie LRV, 2009; ŽŪMPRIS.

2008 metais mažmeninės pieno produktų kainos kito taip pat, kaip didmeninės (įmonių). Daugumos sumažėjo 11–20 proc., išskyrus pieną (6 lentelė). 2008 metų gruodį Lietuvoje mažmeninės pieno produktų kainos, palyginti su Latvija ir Estija, buvo žemiausios, nors kai kuriais mėnesiais Estijoje dalis produktų buvo pigesni.

6 lentelė / Table 6

Kai kurių pieno produktų mažmeninės kainos Baltijos valstybėse
2007 ir 2008 metų gruodžio mėnesį, Lt
*Retail prices of selected dairy products in the Baltic States
in December 2007 and 2008, Lt*

Pieno produktai <i>Dairy products</i>	Lietuva / Lithuania			Latvija / Latvia		Estija / Estonia	
	2007	2008	2008, palyginti su compared to 2007, %	2008	2008, palyginti su compared to Lietuva, %	2007	2008, palyginti su compared to Lietuva, %
Pienas, 2,5 proc. riebumo, l <i>Milk, 2.5% milk fat, l</i>	2,24	2,31	103	2,90	126	2,14	93
Sviestas, kg <i>Butter, kg</i>	22,44	18,27	81	21,65	119	21,27	116
Grietinė, 20–25 proc. riebumo, kg <i>Sour cream 20–25% milk fat, kg</i>	6,46	5,76	89	8,70	151	6,01	104
Varškė, 5–9 proc. riebumo, kg <i>Curd, 5–9% milk fat, kg</i>	13,19	11,64	88	13,36	115	11,77	101

Šaltiniai: Lietuvos, Latvijos ir Estijos ekonominė ir socialinė raida. Vilnius: Statistikos departamentas prie LRV, 2008, 2009.

Mažmeninių pieno produktų kainų kitimo tendencijos ir 2009 metais neturėtų nutolti nuo įmonių kainų pokyčių. Tad galima tikėtis, kad jos 2009 metų I pusmetį dar sumažės.

Užsienio prekyba. Nors užsienio prekybos pienu ir jo produktais balansas išlieka teigiamas, jis kinta ne Lietuvos perdirbėjų naudai. 2007 metais eksportas lenkė importą 4,6 karto, o 2008-aisiais – 3,3 karto. Neskaitant žaliavinio pieno, 2007 metais pieno produktų eksportas lenkė importą 8,8, o 2008-aisiais – 6,7 karto. Didėjantys importo augimo tempai rodo, kad Lietuvos pieno perdirbėjai pralaimi konkurencinę kovą užsienio perdirbėjams.

Per 2003–2007 metų laikotarpį pieno produktų eksportas kiekvienais metais, palyginti su prieš tai buvusiaisiais, didėjo. 2008 metais, palyginti su 2007-aisiais, eksportas pirmą kartą po penkerių metų sumažėjo 4 proc. Tam didelės įtakos turėjo pieno produktų pasiūlos didėjimas ir kainų mažėjimas pasaulinėse rinkose.

2008 metais kai kurių pieno produktų eksportas didėjo, o didesnės dalies – mažėjo. Labiausiai išaugo kazeino eksportas – 10 kartų ir nenuгриebto pieno miltelių – 6,1 karto, o labiausiai sumažėjo lieso pieno miltelių eksportas – 53 proc. (7 lentelė). Svarbiausių eksportuojamų pieno produktų – sūrių ir varškės – eksportas padidėjo 21 proc.

Pieno produktų eksportas 2007 ir 2008 metais, mln. Lt
Exports of dairy products in 2007 and 2008, mill. Lt

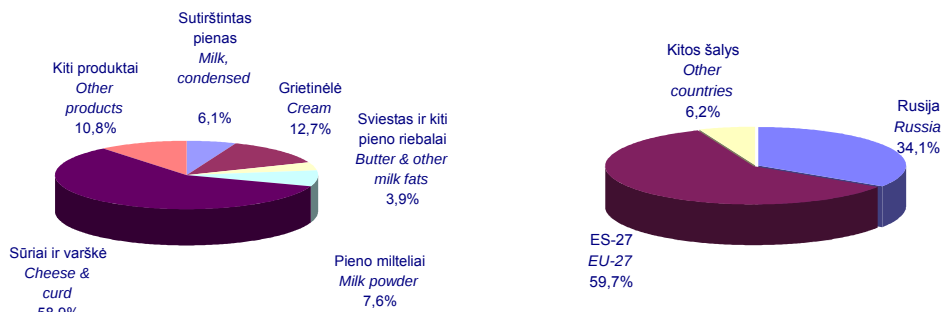
KN kodas CN code	Pieno produktai / Products	2007	2008	2008, palyginti su compared to 2007, %
0401	Nekoncentruotas pienas ir grietinėlė <i>Milk and cream, not concentrated</i>	275,3	180,2	65
0402	Koncentruotas pienas ir grietinėlė <i>Milk and cream, concentrated</i>	230,5	183,8	80
040210	Lieso pieno milteliai <i>Skimmed milk powder</i>	168,3	79,8	47
040221	Nenugriebto pieno milteliai <i>Whole milk powder</i>	3,5	21,5	614
040291	Sutirštintas pienas be cukraus <i>Milk, condensed without sugar</i>	28,5	34,1	120
040299	Sutirštintas pienas su cukrumi <i>Milk, condensed with sugar</i>	30,0	47,5	158
0403	Fermentuotas arba raugintas pienas ir grietinėlė <i>Fermented or acidified milk and cream</i>	13,8	15,6	113
040310	Jogurtas / <i>Yoghurt</i>	2,3	2,2	96
0404	Išrūgos ir produktai iš natūralių pieno komponentų <i>Whey & products consisting of natural milk constituents</i>	93,0	58,6	63
0405	Sviestas ir kiti pieno riebalai ir aliejai, pieno pastos <i>Butter & other fats & oils derived from milk, dairy spreads</i>	69,5	52,2	75
0406	Sūriai ir varškė / <i>Cheese & curd</i>	646,0	782,0	121
2105	Valgomieji ledai / <i>Ice cream</i>	30,6	31,5	103
350110	Kazeinas / <i>Casein</i>	0,9	9,0	10 k.
170211- 170219	Pieno cukrus / <i>Milk sugar</i>	29,1	15,6	54
	Iš viso / Total	1388,7	1328,6	96

Šaltinis: ŽŪM užsienio prekybos duomenų bazė.

2008 metais pieno perdirbimo įmonės dar gavo 3,8 mln. Lt eksporto kompensacijų už anksčiau, kai kompensacijos dar buvo mokamos, į trečiąsias šalis eksportuotus pieno produktus. Kadangi 2008 metais pieno produktų kainos pasaulinėse rinkose mažėjo, šios ES paramos nutraukimas neišvengiamai atsiliepė pieno perdirbimo įmonių finansiniams rezultatams.

Gerokai sumažėjus kai kurių pieno produktų kainoms pasaulinėse rinkose, pakito ir eksporto struktūra. Sūriai ir varškė sudarė didžiausią eksporto struktūros dalį – 58,9 proc. (4 pav.). 2008 metais,

palyginti su 2007-aisiais, jų lyginamasis svoris padidėjo labiausiai – 12,4 procentinio punkto. 2008 metais sūriai ir varškė atsikovojo 2007-aisiais prarastas pozicijas. Sūris ir ateityje turėtų išlikti pagrindinis eksporto produktas. Kitų pieno produktų lyginamasis svoris sumažėjo, labiausiai – grietinėlės (5,5 procentinio punkto) ir pieno miltelių (4,8 procentinio punkto).

4 pav. Pieno produktų eksporto struktūra 2008 metais
Figure 4. Structures of dairy products export in 2008

Šaltinis: ŽŪM užsienio prekybos duomenų bazė.

Geografinė pieno produktų eksporto struktūra 2008 metais, palyginti su 2007-aisiais, šiek tiek pasikeitė, tačiau pokyčiai ne esminiai. Kaip ir anksčiau, daugiausia pieno produktų išvežta į ES (59,7 proc.) ir Rusiją (34,1 proc.) (4 pav.). Eksportas į Rusiją padidėjo 10,9 proc., o į ES šalis – sumažėjo 12,7 proc. Atitinkamai Rusijos lyginamasis svoris eksporto struktūroje padidėjo 4,8 procentinio punkto, ES – sumažėjo 5,5 procentinio punkto. 2007 metais pasaulinis pieno produktų paklausos augimas ir eksporto kompensacijų nutraukimas turėjo įtakos eksporto srautų į Rusiją sumažėjimui, į ES – padidėjimui, o 2008-aisiais pasaulinėse rinkose vykstanti paklausos ir kainų korekcija privertė pieno perdirbėjus vėl atsigręžti į Rusijos rinką. Europos Komisijai sugrąžinus eksporto subsidijų pieno perdirbėjams mokėjimą, 2009 metais greičiausiai eksporto į Rusiją srautai didės, o į ES – mažės. Viena vertus, tai yra teigiamas reiškinys, kadangi į Rusiją daugiausia eksportuojama aukštesnės pridėtinės vertės produktų – sūrių, kita vertus, didelės eksporto dalies koncentravimasis Rusijos rinkoje yra gana rizikingas.

2008 metais iš ES šalių daugiausia pieno produktų eksportuota į Italiją – 28,2 proc. visų į ES išvežtų produktų. Į Vokietiją – 20,7 proc., Latviją – 13,5 proc., Nyderlandus – 9,7 proc., Lenkiją – 9,3 proc. pieno produktų. Daugiausia į Italiją, Latviją ir Rusiją išvežta sūrių, į Vokietiją – grietinėlės ir lieso pieno miltelių, Lenkiją ir Nyderlandus – grietinėlės.

2009 metais eksporto apimtys dėl mažėjančių (tikėtina) kainų ir ne itin spartaus pieno supirkimo augimo greičiausiai žymiai nesikeis.

2008 metais, palyginti su 2007-aisiais, eksportuotų pieno produktų vidutinės kainos keitėsi nevienodai. Kai kurių padidėjo, kai kurių pastebimai nukrito (8 lentelė). Labiausiai išaugo jogurto (35 proc.), o sumažėjo pieno cukraus (71 proc.) ir išrūgų (49 proc.) kainos. Svarbiausių eksportuojamų produktų – riebių sūrių – kainos padidėjo 11 proc. Kainų pokyčiai turėjo įtakos eksportuotų produktų struktūrai.

8 lentelė / Table 8

Vidutinės eksportuotų pieno produktų kainos 2007 ir 2008 metais, Lt/t
Average prices of dairy products in 2007 and 2008, Lt/t

KN kodas CN code	Pieno produktai / Dairy products	2007	2008	2008, palyginti su compared to 2007, %
0401	Nekoncentruotas pienas ir grietinėlė <i>Milk and cream, not concentrated</i>	3980	3450	87
0402	Koncentruoti pienas ir grietinėlė <i>Milk and cream, concentrated</i>	7510	5850	78
040210	Lieso pieno milteliai <i>Skimmed milk powder</i>	10580	7610	72
040221	Nenugriebto pieno milteliai <i>Whole milk powder</i>	10350	8360	81
040291	Sutirštintas pienas be cukraus <i>Milk, condensed without sugar</i>	3430	3530	103
040299	Sutirštinta pienas su cukrumi <i>Milk, condensed with sugar</i>	4910	5530	113
0403	Fermentuotas arba raugintas pienas ir grietinėlė <i>Fermented or acidified milk and cream</i>	3150	3910	124
040310	Jogurtas / Yoghurt	2970	4000	135
0404	Išrūgos ir produktai iš natūralių pieno komponentų <i>Whey & products consisting of natural milk constituents</i>	4260	2170	51
0405	Sviestas ir kiti pieno riebalai ir aliejai, pieno pastos <i>Butter & other fats & oils derived from milk, dairy spreads</i>	8690	9060	104
0406	Sūriai ir varškė / Cheese & curd	10850	11440	105
040610	Varškės sūris ir varškė / Cottage cheese & curd	10450	10110	97
040690	Riebūs sūriai / Fat cheese	11050	12300	111
210500	Valgomieji ledai / Ice cream	6100	6640	109
350110	Kazeinas / Casein	21200	23960	113
170211- 170219	Pieno cukrus / Milk sugar	5420	1560	29

Šaltinis: ŽŪM užsienio prekybos duomenų bazė.

2008 metais pieno ir jo produktų importuota už 402,7 mln. Lt. Importo augimo tempai kasmet mažėja. 2005 metais, palyginti su 2004-aisiais, importas augo 2,4 karto, 2006 metais, palyginti su 2005-aisiais, – 67 proc., 2007 metais, palyginti su 2006-aisiais, – 36 proc., o 2008 metais, palyginti su 2007-aisiais, – 32 proc. Tačiau importo prieaugis skiriasi nedaug: atitinkamai 78,2 tūkst. Lt, 90,4 tūkst. Lt, 80,3 tūkst. Lt ir 97,8 tūkst. Lt. Tvirtas pozicijas pieno ir jo produktų importo struktūroje užima žaliavinis pienas. 2007 metais jis sudarė 48 proc. viso importo, o 2008-aisiais – 51 proc. Mažai keitėsi ir likusi importo struktūra. Fermentuoti ir rauginti pieno produktai 2008 metais sudarė 15 proc. (sumažėjo 1 procentiniu punktu), sūriai ir varškė – 16 proc. (padidėjo 3 procentiniais punktais), o ledai – 5 proc. (sumažėjo 2 procentiniais punktais). 99,5 proc. pieno ir jo produktų 2008 metais įvežta iš ES šalių: daugiausia iš Latvijos (54 proc.), Lenkijos (21 proc.) ir Estijos (11 proc.).

Prognozuojama, kad 2009 metais pieno ir jo produktų importas dėl produktų įvairovės didinimo, kainų skirtumo ir vis didesnės ES šalių integracijos ir toliau turėtų didėti.